

6.

D. D.

DISSERTATIO HISTORICA

DE

HOLMGARDIA,

III

Cujus

PARTEM TERTIAM,

CONSENTIENTE AMPLISSIMO SENATU PHILOS.

IN REGIA ACADEMIA ABOËNSI,

PUBLICO EXAMINI SUBJICIUNT

**JOHANNES
BILMARK,**

FACULT. PHIL. ADJUNCTUS,

ET

JONAS STRENG,

NYLANDUS.

DIE V. DECEMBRIS ANNI MDCCLIX.

L. H. Q. A. M. C.

ABOË, Impressit DIRECT. & TYPOGR. Reg. Magn. Duc.
Finland. JACOB MERCKELL.

S:Æ R:Æ M:TIS

SUMMÆ FIDEI VIRO,
ILLUSTRISSIMO atq; EXCELLENTISSIMO
HEROI ac LIBERO BARONI,

**D. N. CAROLO
LAGERBERG,**

REGIS Regnique Svio. Gothici SENATORI,

nec non

Regiorum Ordinum EQUITI ac COM-
MENDATORI,

MÆCENATI SUMMO.

REspiciens nuper sedes Astræa relictas,
In terris cernit jusque piumque coli;

Ut

Ut quoque construerent iterum sibi templum **Triopis**;

Visa Deum grandi res ea mira choro.

Mittitur ad gelidas igitur **Cyllenius** oras;

Quærat ut, ista salus reddita, cujus ope?

Est **HEROS**, retulit, Svecis qui hæc commoda præstat,

Quod **Themis** optavit, jam Sua cura facit.

Nempe ut **Laurigero** nomen de Monte recepit,

Hoc Duce, sic lauros nunc gerit alma fides.

Jamque probæ sua jura tenent, Hoc **Vindice**, leges,

Debitus & recto constat ubique decor.

Cedat **Aristides**, cedat prudensque **Lycurgus**,

Jus & fas ab Eo discat & ipse **Solon**.

Dixerat. Adplausit Divum mox integer ordo;

Fassus at hæc meritis inferiora Suis.

Nosceris his, **TE**, **CELSE HEROS**, suffragia Divum

Tangunt; **TE** civis quilibet ergo colit.

Castalides etiam celebrant **TUA** facta togata,

Queis, instar **Phœbi**, sponte favere soles.

Præstita quid memorem reliquis? Collata recordans

In memet, flumen torpida vena negat.

Suscipias autem pietatis debita thura,

Aris imponit quæ mea Musa Tuis.

Admittas facilis venientia robora Martis,

Quamvis illorum quid trucidis ora gerant.

Dispellat

Dispellat tenebras; det reis TUA gratia lucem. Ut

Antiquam, mecum sic pia vota ferent:

Lauriger ut patrium Mons qui nunc sustinet orbem

Pérpetuo viridi fronde ferens ovet!

ILLUSTRISSIMÆ EXCELLENTIÆ TUÆ

Hoc Duce, sic laures hanc gerit alma fides,

Jamque prope sua jura tenent, Hoc Vindice, leges,

Dominus & recto confas nupque decor,

Cedat Artibus, cedat prudentiæ Lycæus,

Jus & fas ab Eo dicat & ipse solent.

Dixerat. Adhuc Divum mox integer ordo;

Noveris his, TE, CELSE HEROS, sustatis Divum

Tangunt; TE civis quilibet ergo colit.

Castales etiam celebrant TUA facta togas,

Quis, infat Phœbi, sponte favere soles.

Præter quid memorem rapidis? Colaris recordans

In memet, nomen torpida vena negat.

Suscipias autem pietatis debita thura,

Aris imponit par mea Musa Tuis.

Admittas facillè venientia robora Martis,

Quamvis illorum quid truci ora gerant.

Dispellas

devotissimus cliens,

JOHANNES BILMARK.

Nobilissimo atque Consultissimo VIRO,

D^{NO.} NICOLA O LOSTJERNA,

Judici Territoriali Æquissimo,

PATRONO MAGNO.

Singularem, qua TE prosequor, animi veneratio-
nem publice ostensurus, Exercitium hoc Acade-
micum TUO inscribere nomini haud dubitavi. Plu-
ra enim TUA, Vir Nobilissime, in me exstiterè fa-
voris documenta, quam ut eadem recensere, nedum
celebrare queam. His cumuli instar accessit, quod
curam carissimorum pignorum per biennium fere
mihi demandaveris. In pignus igitur grati animi
munusculum hoc TIBI offero, quod ut serena exci-
pias fronte, enixe oro atque contendo. De cetero
DEUM O M: calidissimis fatigabo precibus, velit
TE quam diutissime incolumem sospitemque servare,
injustitiæ fulcrum & familiae TUÆ decus exoptatissi-
mum. Sic vovet semperque vouebit

NOBILISSIMI NOMINIS TUI

cliens humillimus
JONAS STRENG.

JONAS STRENG.

Plurimum Reverendo atque Praclarissimo VIRO,
Dno. JACOBO SIEVONIO,
Pastori Ecclesiae, quae DEO in Karis, Svartö & Smap-
pertuna colligitur, Meritissimo, Fautori quavis
veneratione atatem prosequendo.

Quanta ipse flagranti cupiditate scientias addiscen-
di pulcherrimas, tanto etiam earum cultores
semper complexus es amore. Hunc benevolum ad-
fectum ego, si quis alius, expertus sum. Cunas enim
vix prius reliqueram, quam studiorum meorum
fructorem & temporis successu moderatorem in TE
venerari mihi licuit. Et ut eo facilius progressus in
litteris facerem, praeter varia ad virtutem incitamen-
ta, libros, sine obtinendo inservientes, quorum co-
piam mihi facere Paterna domus non potuit, luben-
ter concessisti. Plura alia beneficia, quae singula enu-
merare & prolixum foret, & vires longe superareo
meas, silentio praeterire & tacita veneratione profe-
qui cogor. Cum itaque, Vir Plurimum Reverende,
quod remunerationis loco TIBI offeram, aptius nihil
habeam, quam commentationem hanc Academicam,
eam, licet alieno Marte elaboratam, mea tamen qua-
licunque opera defendendam, in grati animi tesse-
ram & perenne venerationis signum tibi dicatam esse
volui. Servet TE Supremum Numen omnigena
felicitate maectatum, ut ad ultimos mortalitatis termi-
nos pertingere possis, in Ecclesiae emolumentum, fa-
miliae TUAE fulcrum gaudiumque exoptatissimum.
Ero, dum vixero

NOMINIS TUI

humbilimus cultor

JONAS STRENG.

Plurimum Reverendo atque Præclarissimo VIRO,

D^{NO.} E L I Æ
R O O S,

Pastori Kiskoënsium Vigilantissimo, Fautori quo par
est devoto animo suspiciendo.

Q Uo majora, Vir Plurimum Reverende, in me
extare voluisti favoris documenta, eo etjam
arctiori pietatis vinculo me Tibi obstrictum esse sen-
tio. Illa inter haud postremum est, quod filium
Tuum dilectissimum meæ qualicunque institutioni
commisisti. Ne vero studia propria ex hoc negotio
aliquid caperent detrimenti, veniam Musas has Au-
raicas visitandi mihi dedisti benignam. Hilari igitur,
quo soles, vultu excipias dissertationem hanc, ut ani-
mi grati & venerabundi qualemcunque interpretem.
Sic ad supremum rerum Moderatorem pro Tua
Tuorumque perpetua prosperitate calidissima fun-
dam suspiria. Ero ad cineres

PLURIMUM REVERENDI NOMINIS TUI

cultor observantissimus.

JONAS STRENG.

Kongl. Majests
Tro = Tjenare och Gendrick
Wälädle

Herr JONAS STRENG.

Min Huldaste Fader

Från första stunden jag lät sätta rätt värde på Förel-
drars huldhet emot sina barn, har de sednares plicht til-
lika runnit mig i hogen. Dese förbindelser äro så nå-
ra med hwarannan förknippade, at ingen, som äger något tacks-
samt hjerta, kan dem åskilja. Utancken häraf har sysselsatt
mina sinne, gifwor, at påsinna någon utväg, hwarigenom jag
offenteligen kunde ådaga lägga et sonligt prof af. Den wörd-
nads fulla årkänsla, af hwilken mit innersta emot de oräkne-
liga Min Faders wälgerningar är upfylt. Och som jag nu på
intet annat sätt förmår en så dyr stoidighet fulbörda, under-
står jag mig, at i ödmjukhet framte detta af en annan fram-
alstrade lärdoms foster, hwilket jag skal biuda til efter min
Kraft och förmågo på wederbörlig ort, at förswara. Jag skal
icke underlåta at med trånga böner anropa Allmagten för E-
der beständiga wälgång. Har den åhfan at framhärda

Min Huldaste Faders

Ödmjuk, lydigste Son
JONAS STRENG.

I. N. 7.

§. XXX.

Obilissimas Holmgardiæ civitates barbarorum expugnationibus atque temporum injuriis omnes valde conquassatas, nonnullas etiam funditus deletas fuisse, vidimus nuper atque horruimus. Nemo igitur dubitat, quin multa simul monumenta, quæ ad enucleandam Regum Holmgardicorum historiam pertinent, tristibus his ruinis involuta, non sine gravi reipublicæ litterariæ jactura, perierint. Profecto rara admodum vestigia rerum ab his Principibus gestarum, quæ in vetustis occurrunt annalibus, satis ostendunt superque, quod pauci horum famæ immortalitatem, quam sibi merito promiserant, sint consecuti. Difficilis igitur, sed speciosus tamen censendus est labor, nebulas collapsis horum Principum mausoleis a multis retro seculis incumbentes dissipare, factisque ipsorum, si pristinum nitorem conciliare non valeamus, creperam

peram tamen accendere lucem. Hoc certe postulat instituti nostri ratio; quare seriem Regum Holmgardicorum nunc exhibemus, non quidem continuam, qualem turbulenta, quibus hi vixerunt, tempora non permittunt, sed interruptam, a genuina tamen, ut speramus, haud multum alienam. Nulli autem ambigimus, quin hæc non solum plenius illustrari ac confirmari, sed etjam concinna magis reddi potuisset, si majori documentorum supellectili uti licuisset; qua destituti lacunas explendas aliorum industriæ relinquimus; satis habentes, si Magnorum Virorum (a) vestigia premere, atque præclaros ipsorum conatus integrare & aliquantum promovere valeamus.

(a) Promiserat quidem acutissimus noster Polyhistor *OL. RUDBECKIUS* in *Atlant. Tom. 1. p. m. 518*, se ex Sveonibus stirpem Magnorum Mosehovæ Ducum fore deducturum; quod tamen egregium propositum vel graviores curæ in provecta ætate, vel etiam obitus ejus, humanioribus præferrim Musis valde luctuosus, inhibuerunt. Qui idem propositum postea urserit, hætenus invenimus neminem. Etenim ne quidem Nob. *PERINGSKYÖLDIS*, cui plurimum alioquin debet Genealogia, Holmgardicæ Regum seriem contexere fuit conatus; sicut, schedis ejus sollicitè perlustratis, pro insigni, qua Antiquitatum cultores amplectitur, benevolentia, mihi nuper significavit Nobiliss. Cancellaria Regia Consiliarius *CAROLUS R. BERCH*.

§ XXXI.

Primum totius Scandinaviæ nec non Holmgardicæ Regem fuisse *FORNIOTHUM* (*For na Othin*)

thin) plerique existimant Historici. Hic pluribus
 ante Natum Christum seculis ad nostra adpulit
 littora, atque in *Kuenlandia*, provincia quadam ve-
 teris Holmgardiæ, aliquamdiu confedit (a). Brevi
 autem temporis spatio ita crevit numerus populo-
 rum, qui cum hoc Principe in boreales oras contende-
 rant, ut ductu & auspicio filii ejus *KARE* versus meri-
 diem demigrare cœperint; terram, quam occuparunt,
 ex Ducis nomine *Careliam* adpellantes (c). Hujus
 nepotum quidam *Kuenlandiæ* gubernacula per lon-
 gam annorum seriem tranquille tenuerunt (d). Ac-
 crescente autem potentia, cum cognatis suis, Scan-
 diæ & Norvegiæ Principibus, bella, non finium
 propagandorum, quorum ambitum ipsi vix nove-
 rant, sed gloriæ inprimis causa subinde gesserunt (e).
 Hæ tamen bellorum tempestates, fortitudinem u-
 triusque gentis, otio nimio torpentem, tantum acue-
 bant; quare nec diutinæ admodum fuerunt, nec
 pristinam inter vicinas nationes amicitiam peni-
 tus turbarunt. Quippe cum *BERICHUS* seu *ERI-
 CUS* Svethiæ Princeps longinquam suscepisset expe-
 ditionem, & trajecto Mari Baltico in Ulmerugiam
 seu Holmgardiam pervenisset, hujus cives societa-
 tem militiæ mox cum illo fecerunt; quo facto,
 multos orientis populos superatos sibi reddidit
 vestigales (f). Fuisse insuper in Holmgardia Reges
 ante Othini II. adventum nec paucos nec ignobi-
 les, extra dubitationis aleam est positum; quam-
 vis neque nomina neque fata in annalibus, quo-
 rum nobis copia facta est, occurrant.

(a) Vid. *Origines Norvegiae p. m. 1.* (b) Ex hac prae-
 nota Kuenlandia, seu ex quodam Pantheo, incolas per me-
 ridionales Fenniae & Holmgardiae provincias sese tandem
 diffudisse in resolutione Problematis Historici, de *primis*
Fennorum sub Arcto sedibus, quam responsionis loco exhibui-
 mus in solenni Promotionis Magisterialis actu An. 1754,
 pluribus ostendimus argumentis. (c) Conf. *BJOERNERI*
Schediasma de Varegis p. m. 137. Videtur autem nomen
Carelia satis amplum olim fuisse. Quemadmodum enim
 Fennones vocant Svecos *Ruozalainen* ex vicina provincia
Roslaga, vid. *Henric. BRENNERI Notae ad seriem Principum*
Iberiae & Georgiae p. m. 87; ita Lappones etiamnum adpellitant
 Ruthenos *Carelios*, ex adjacente *Carelia*. Distinctionem quippe
 faciunt inter contreraneos, qui parent *Wona konoges*, *Kar-*
jeli Konoges & Mayen Konoges, h. e. Regi Danorum,
 Regi Russorum & Nostro Regi, vid. *HÖGSTRÖMS*
Beskrifning öfver Lappmarken p. m. 243. (d) Vid.
Joh. PERINGSKJÖLDI Bibliiska Släckt. Register p. m. 15. (e)
 Confr. *cit. Origines Norvegiae p. m. 1. & 9.* (f) Confr.
JORNANDIS libr. de Rebus Geticis Cap. 4. nec non *SHÉ-*
RINGHAM de Origine Anglor. p. m. 148 & 155.

§. XXXII.

TRanquillitatem, qua post expeditionem Beri-
 chi in gelidis caelis fruebantur Holmgardi,
 longo post tempore turbavit Norvegiae Rex, *HALF-*
DANUS, *Ringi* filius, postea *Grandævus* adpella-
 tus. Classe enim comparata, littora Finlandiae,
 Livoniae & Holmgardiae populatus est, nec non
SIGTRYGGUM, magni nominis in Holmgardia regu-
 lum, in singulare certamen a se provocatum, inter-
 fecit. His factis, in supremum Holmgardiae Regem (a)
 EYVIN-

EYVINDUM seu *EMUNDUM*, quem proximo ante natum C. seculo vixisse verisimile est, exercitum duxit. At, visa Venere Holmgardica, Emundi filia, *ALFRIO* (b), cruentos conatus remisit Mavors hic Norwegicus, svavioribus vacaturus curis. Scilicet bellum, quod inter hos principes exarserat, ea conditione fuit compositum, ut Halfdanus thori sociam obtineret Emundi nominati filiam. In avitum deinde imperium redux Norvegiæ Rex, ex conjugē sua plures suscepit filios (c), rerum gestarum gloria adeo inclytos, ut horum nominibus, ceu epithetis, ad indolem laudatissimorum Principum exprimendam insequens usa sit ætas. Hujus pariter Emundi filiam, fuisse Principem Holmgardicam *RINDAM*, cujus nuptias ingenti studio ambivit *OTHINUS* II, ex Asia in Gardariciam perveniens (d), habita inprimis temporis ratione, existimamus. Prothei hujus Scythici insidias variis quidem modis evitavit Regia virgo; ipse autem nefaria omnino ratione votorum tandem compos factus, ex ipsa filium *BOUM*, quem parti Holmgardiæ postmodum præfecit, suscepit (e). Atque ab isthòc tempore, ne longius regrediamur, repetendum est jus illud fiduciarium, quo Holmgardia per plura secula Regibus Upsalensibus deinceps fuit subiecta. Constat enim, *GYL-FONEM*, ultimum ex familia Forniothiana in Patria Principem, præter Scandiam tenuisse, etiam Kuenlandiam, nec non illum terrarum tractum, qui Novogardia dicitur (f).

(a) Hoc loco observasse juvat, quod ut alibi, ita etiam in Holmgardia plures fuerint Reges provinciales, qui Regi Aldejoburgensi, ut præstantissimo, omnes paruerunt; hic autem Regis Upsaliensis imperium in multis agnovit. (b) Vid. *Origines Nor.* p. m. 9. nec non *Thormodii TORFÆI Historia Norvegica Part. I. p. m. 173.* Princeps hæc interdum dicitur *ALMWEIGIS*, atque in Codice Flateyensi *ALFNIA*. (c) Octodecim admodum filiorum mater fuisse perhibetur, quorum nomina recenset *TORFÆUS libr. cit. p. m. 173 & 174.* Hujus Halfdani nepos *SIGGE*, Hunnalandiæ, partis Holmgardiæ, Rex factus est, ejusque posterii idem imperium aliquamdiu tenuerunt, vid. *PERINGSKJÖLDI Attart. p. m. 88.* (d) Othini hujus sive imperium sive transitum per Holmgardicas provincias nominibus suis refricant tam plurima Estoniæ loca, ut *Odens bolmia*, insula prope Daghoam, atque regio & civitas *Odenpoa* seu *Oænboa*, quam prædium *Æzaren* in Curlandia, de quo vide *VILDI Observationes ad Histor. Svec. Puffendorffii p. m. 72.* (e) Confr. *SAXONIS GRAMMATICI Histor. Dan. p. m. 44, 45, 46,* Cui addas *OERNHJELMI Histor. Svec. Goth. Ecclesiast. Libr. 1. Cap. 17: 8.* (f) Vid. *PERINGSKJÖLDI libr. cit. p. m. 65.*

§. XXXIII.

Postquam Othinus in societatem imperii a Gylfone fuerat admissus, brevi temporis spatio sua calliditate & prudentia rem eo perduxit, ut non solum REX totius Svethiæ, verum etiam prioris Regis Dominus fieret. Prævidit autem, se vastum hoc imperium ægerrime tuiturum, nisi pristinæ dominationis saltem species quædam remaneret. Quamobrem filiis suis, quibus remotissimas terras

terras regendas concessit, injunxit, ut filias Gylfonis in matrimonium ducerent. Horum in numero fuit *SIGURLAMUS*, vel, ut ab aliis nuncupatur, *ODDLAMUS* (a), quem ex *FREJA*, Fiorquini gigantis filia susceperat Othinus (b). Ille, adsumta thori socia *HEIDE* (c), Gylfonis filia, magnam Holmgardiæ partem dotis loco est nactus, *Boo* reliquas provincias tenente (d). Circa hoc ferme tempus Danorum Rex *HADINGUS*, *Grami* filius, instructa classe & in societatem expeditionis adsumto pirata *Lifero*, *LOKERUM*, Curlandiæ Ducem, bello quidem est aggressus, sed fortiter adeo exceptus, ut, prælio commisso, ex acie saucius recesserit (e). Reliquiis deinde copiarum *HANDUANUM*, Holmgardiæ regulum, prope urbem Dunam tanto successu læcessivit, ut ipsum superaverit; capto autem permisit ingenti auri pondere vitam redimere (f). Dum hæc a Danis geruntur, Sigurlamus bello cum robustissimo viro *Thjassio* distinetur; a quo tandem victus fuit & occisus (g). Vacuum Holmgardiæ solium conscendit *SVAFURLAMUS*, quem ex conjugè Heide sustulerat Sigurlamus. Ipse habuit gladium, *Tirfing* dictum, prodigiosis veterum narrationibus perquam celebrem; quo Thiassium, in singulare certamen provocatum, interfecit, patris cædem sic mascule ultus. Deinde *FRIDURAM*, Thiassii filiam, in matrimonium sumsit, cum qua filiam *EIVORAM* genuit (h). At lubricas fortunæ vices paulo post expertus fuit modo memoratus Princeps. Ipsi enim bellum intulit

tulit *ANDGRIMUS*, Heros Bolmoënsis, atque post longum & anceps certamen, arrepto illius gladio, eum transfodit. Tandem bona & arma ejus diripuit, nec non Eivoram, domum secum abductam, uxorem duxit, ex qua duodecim filios procreavit (i). Horum autem nemo ad gubernacula regni Holmgardici pervenit.

(a) Vid. *PERINGSKJÖLDI Ättars. p. m. 65.* (b) Vid. *Genealogiam Regum Suevicorum ab Illustriss. Heroë & Regni Senatore BONDE confectam & pramissam libro BJOERNERI, qui inscribitur Nordiska Kämpa dater.* (c) Ab hac principe nomen suum accepisse videntur cum varia Patriæ loca, tum imprimis antiquissima Norvegiæ præfectura, *Hedmarkia.* (d) *Sigurlamum & Boum* eundem omnino Principem, diversis solummodo nominibus a variis auctoribus insignitum fuisse, existimat *VILDE in libr. cit. p. m. 72.* Enimvero cum constet, partim quod *Sigurlamus* ante Othini adventum in Septentrionem fuerit prognatus, *Bous* autem in transitu per Holmgardiam susceptus, partim quod diversa utrique filio nominetur mater, partim de ruque quod aliam atque aliam progeniem uterque reliquerit; nostro quidem judicio satis colligi potest, hos Principes non esse confundendos. (e) Vid. *Job. MEURSIJ Histor. Dan. libr. 1. p. m. 4.* (f) Confr. *SAXON. GRAM. Histor. libr. 1. p. m. 12.* (g) Vid. *Herwara Histor. Cap. 11. p. m. 37.* (h) Vid. *cit. Herwar. Hist. p. m. 38.* Obiter monemus, quod quicquid memorata Historia a *Cl. VERELIO* edita de *Suasurlamo* referat, idem prorsus de ejus patre *Sigurlamo* prædicet exemplar Regium, quod in Dania servatur, sicut testatur *TORÆUS libr. cit. p. m. 420.* (i) Vid. *Herwar. Histor. p. m. 46.* Dissidentem a nobis *Saxonem* in præsen-

Præfenti negotio vide a *Verelio* solide refutatum in *Hajæ Notis ad Herwar, Hiflor. p. m. 49.*

§. XXXIV.

Ambitiofis Othini moliminibus aliquamdiu refifterunt Dani, qui filium ejus Balderum, in has oras venientem, interfecerunt. Tantam injuriam ulturus Othinus, tam ex aliis terris, quam ex Holmgardia numerosa mox contraxit auxilia. Cohortes has Holmgardicas ipfe duxit Bous (a), quibus inſtructus vindictam perſequitur Othinus, donec filium ejus Skjoldum Regem eligerent Dani. Præter hanc autem expeditionem nullum hujus Holmgardiæ Regis in re militari invenimus illuſtre factum (b). Nobis tantum conſtat, quod ipſi in imperium ſucceſſerit filius *HERNITHUS* ſeu *HARVITHUS* (c), Princeps bellicis artibus perquam deditus. Hic ægre admodum tulit ampliffimam Regum Svethicorum potentiam, nec non imperium, quod in orientales exercebant terras; quamobrem comparato exercitu Archiflamen ac Regem Upſalienfem *NJORDUM*, nihil hoſtile metuentem, in ipſis regni penetralibus adeo fortiter eſt aggreſſus, ut ipſum regno pepulerit, atque filium ſuum, etjam *HARVITHUM* adpellatum, in expulſi Regis locum ſuffecerit. Verum fortuna, quæ Regi Holmgardico impenſe nuper favebat, perſonam ipſius, non autem auſpicia ſequebatur; quare etjam ſcena in Svethia paulo poſt fuit mutata. Ut enim *Njor-*

dus & reditum Harvithi in Gardariciam & propensam Sveonum in se voluntatem cognovisset, in Patriam reversus avitum recuperavit imperium, de solio primum dejecto, mox interfecto filio Harvitho (d). Interea vero, dum opes Holmgardorum in Svethia senescunt, priorem Harvithum (e) in diversissimas Europæ provincias bellicus abripuerat ardor; ubi felicibus armis partem Græciæ & Hungariæ (f), eandemque haud exiguam, subjectam sibi reddidit vestigalem (g). Post tot prosperas expeditiones paulisper quievit, donec fama haud dubia cognovit, *WILKINUM* (b), Svethiæ Principem, pari successu Poloniam, multasque insuper Europæ provincias in suam redegisse potestatem. Illustrem adeo æmulum non tulit Harvithus; probe videns, incendium hoc tam propinquum tamque magnum, nisi sibi præcaveret, ipsa regni vitalia brevi fore correpturum. Collectis igitur copiis, cum fratre *HILDERO* prior Wilkinum aggreditur; sed infelici adeo Marte, ut, ingenti clade accepta, in Holmgardiam confugere fuerit coactus. Fugientem magno ardore insequitur Svethiæ Princeps, validissimas Holmgardiæ civitates tam australes, quam boreales expugnat, ipsumque Harvithum, qui recentes interea phalanges collegerat, denuo profligat; quibus gestis, insignem auri & argenti nec non vestitum pretiosissimarum copiam obtinuit. Tandem vero bellum his conditionibus fuit compositum, ut regnum Holmgardiæ integrum quidem obtineret Harvithus, sed an-

nua Regi Svethiæ penderet tributa. Fidem autem Wilkino datam filio ejusdem præstare noluit Rex Holmgardiæ. Cognita proinde Wilkini morte, exercitum ex toto regno iterum comparavit, quo jugum sibi impositum feliciter excussit (i). Huic autem victoriæ ipsum non diu superstitem esse fata voluerunt; quare imperium Holmgardicum jure hereditatis ad filium *WALDEMARUM* fuit devolutum, qui acceptam a majoribus gloriam propriæ virtutis speciminibus valde auxit. Ut enim Patrem male habuit crescens Wilkini fama; ita ipse ingentem *ATTILÆ* (k), Principis cujusdam Hunnorum, gloriam sine fortitudinis experimento ferre non potuit. Hunnalandiam igitur instructis cohortibus invadens, phalanges sibi obvias prosternit, atque plurimos vicos spoliat; verum supervenienti Hunnorum multitudini, præliis fatigatus, cedere paulo post fuit coactus. Attilam insequentem ac injuriarum sibi ab Holmgardis illatarum pœnas crudeliter exigentem fortiter quidem repulit, adeo ut infectis rebus domum aliquoties redierit; tandem vero Waldemarus ab Hunnis, qui potentissimos sibi conciliaverant socios, post magnam hostium cladem editam, inter confertissimos horum cuneos acerrime pugnans, victus occubuit (l).

(a) Vid. *PUFFENDORFII* *introduc.* ad *Histor. Svecan.* *Cap. 3.* (b) Narrat quidem *Alb. KRANTZIUS* in *libr. 1. de Svecbia p. m. 215*, Boum cum Hothero, Svethiæ Principe, de quo mox plura, bellum gessisse, victoriamque repor-

tasse ; sed quod vulneribus adeo fuerit confossus , ut sub-
 jectis clypeis in castra elatus , animam brevi post exhala-
 verit. Vix autem concedi potest, Boum provectam adeo
 attigisse senectutem. (c) Nomen hoc omnino est Gothicum,
 descendens ab *Har* excelso & *vir*, *vet* sapientia, vid. *Jac.*
VILDI Preparat. Hodeget. §. 86. not. 3. p. m. 314, 315.
 (d) Confr. *ERIGI Upsalienfis Histor. Svecan. p. m. 14 ; MÉS-*
SENII Scondia illustr. Tom. I. p. m. 7. nec non VERELII No-
tas ad Epistol. Defensor. Job. SCHÆFFERI &c. p. m. 7. Plu-
 ra hic cumulamus Auctorum testimonia ; quoniam exami-
 nare non vacat sententiam Nob. *VILDI*, expeditionem
 Harvichi contra Svecos tempore Njordi susceptam in
 dubium vocantis, Vid. *Ejusd. observat. ad Hist. Svec. Puf-*
send. p. m. 112. §. 113. Insuper observamus, quod
SCHOETTGENIUS in Dissert. de Originibus Russorum Sect. V.
p. m. 13, Harvichum Ochini filium faciat ; at quo jure
 dispiciant alii. (e) Tantum veterum Historicorum scriptis
 tribuimus, quanti seniores suos vix fecerunt Lacedamonii,
 antiquitatis certe maximi aestimatores. Non equidem igno-
 ramus, fabularum ac hyperbolarum nebulas subinde in illis
 occurrere ; hæ tamen, debito ingenii acumine adhibito,
 facile dissipantur. Præterea autem in scriptis ipsorum at-
 que rerum gestarum expositionibus simplicitatem & candorem
 animadvertimus, canitie illorum temporum omnino
 dignam. Hinc etiam consuevi, omnia prius ad vivum
 refecare, & singula in mitiorem potius partem interpretari,
 quam quidpiam, ceu confictum, temere exploderem. Ast
 ingenue fateor, quod Auctor antiquæ *Vilkinensium Historiæ*, a
 Nob. *PERINGSKJÖLDO* editæ, sæpe adeo lapsus videatur,
 ut omnes circumstantias rite conciliare plus quam Hercu-
 leum censendum sit opus. Laudandus profecto, quod ma-
 gnæ rerum memoria dignissimarum copiam nobis conser-
 vaverit, & amplissimorum virorum fortia facinora Gothi-

ea exposuerit gravitate; vix autem excusandus, quod facta Heroum disparis admodum ætatis conjungat & invicem quasi complicitet. Haud opus est, ut exempla a proposito aliena adferamus; ipse Harvithus, qui vivus Svecis magnas, mortuus haud exiguas nobis creavit molestias. Vita enim hujus in memorata Historia connectitur partim cum ætate magni *Attila*, qui seculo V. inprimis floruit, partim etiam cum imperio *THEODERICI Barrensis*, qui seculo VIII. vixit; quare vehementer dubitavi, an hic Harvithus fuerit Boi filius, vel alius Holmgardiæ regulus ejusdem nominis. Ut vero animadverti, quod hic Holmgardiæ Princeps illo tempore vixerit, quo Svechiæ præfuit Njordus, & quod hunc prælio superaverit, vid. *Histor. Vilkinens. p. m. 56 & 116.* sicut alia nostra habent monumenta, hoc tandem scrupulo sui liberatus. Denique re serio perpensa intellexi, narrationem rerum a nominatis principibus gestarum esse satis sinceram; horum autem expeditiones conjungi, non tam propter æqualem ætatem, quam potius propter partem masculorum facinorum celebritatem. Tandem non me solum, sed acutissimum etiam *BAYERUM* memorata Historia suspensum detinuit, ut ex *Act. Petropol. Tom. IV.* nuper cognovi. (f) Quamvis in *Vilkinens. Histor. loc. cit.* Græcia & Hungaria conjungantur, non tamen propterea est existimandum, terras vicinas hec indigitari, aut per *Hungariam* celebrem Pannoniæ partem significari. Hungaros enim illos quondam adpellatos *Jurbos & Ugros*, atque Holmgardiæ nostræ conterminos fuisse, suffragiis multorum Historicorum constat; qui tamen, veras ipsorum fedes definituri, in diversas admodum sententiâs abeunt. Enimvero cum in parte Moschoviæ maxime septentrionali occurrat provincia *Jahoria* vel *Juguria*, vid. *HERBERSTEINI libr. de Reb. Moschovit.* perquam probabile est, *Hungaros* in hac terrâ ista tempestate fedes habuisse. Quod vero hodierni *Hungari* non sint

intelligendi, vel inde constat, quod hoc ipsorum nomen ante secul. IX. apud Historicos vix inveniatur. Quid? Quod ipsi fateantur Hungari, suam nationem a modo memorata *Juboria* suos repetere natales, confr. *Henr. BRENNERI Epist. ad Rev. Doct. E. BENZELIUM p. m. 108. (g)*. Vid. *Histor. Vilkinens. p. m. 114. (b)* Hic idem esse videtur cum *FILMERO*, *Yngviri Freji* filio, qui in Holmgardia multas res fortiter gessit, vid. cit. *VERELII Epist. p. m. 7. (i)* Confr. *Histor. Vilkin. p. m. 114 --- 118.* Hujus Harvithi Genealogiam vid. in *Tab. III.* memoratae Historiae annexa. *(k)* Ita Princeps hic in dicta Historia nominatur; quisnam vero in serie Regum Hunnicorum fuerit, non determino, ipsum solummodo Magno Attila fuisse anteriorem observo. *(d)* Vid. *Histor. Vilk. p. m. 372, 373, 391, 397.*

§ XXXV.

Multos quondam in Holmgardia fuisse regulos, qui Regibus paruerint Aldejoburgensibus, haud ita pridem observavimus. Hi autem tantas comparare potuerunt copias, quantis vel finitimas gentes bello laceffere vel invadentium hostium impetum soli possent sustinere. Inter hos celebratur *DORNO*, Curetum Princeps, quem, interea dum Harvithus atque ejus filius variis inclarescunt expeditionibus, bello aggressus est Daniae Rex *FROTHO I.* dolisque circumventum superavit *(a)*. Tam prosperis armorum initiis incitatus, *TRANNONEM* quoque, Regem Holmgardiae, opibus plurimum valentem, terra marique impugnavit. Cum autem diffideret, se ingentem Trannonis classem aperto Marte expugnare posse, urinatorum more, paucis

eis militum stipatus; naves hostium sub aquis per-
terebratas, omnes submersit; quibus factis, Holm-
gardiaem partem in suam redegit potestatem, victor-
que in Daniam remeavit (b). Interjecto tempore,
cum populi orientales annua tributa absenti pen-
dere detrectassent, legatosque, quos exigendi ve-
ctigalis causa huc miserat, nefario modo pere-
missent, duplici hac injuria motus Rex Daniae,
rebelles severe persequitur, atque Rotalam, incly-
tam Holmgardiaem urbem, arctissima obsidione cin-
ctam, expugnat. Post haec ad oppidum Peltiscam
exercitum ducit, eamque novo stratagemate, ut
vaferimum ipsi fuit ingenium, subvertit, nec non
Regem *VESPASIJM* occidit (c). Tandem Frotho,
Holmgardicorum copiis in auxilium vocatis, Sve-
thiam invasit, facilem sibi promittens victoriam,
quod Princeps *REGNERUS* tum abesset. Verum Regina
& soror ejus *Suanbwita*, femina Amazonico tur-
gens spiritu, contracto exercitu adeo fortiter eum
excepit, ut victus captusque fuerit, sed propter
necessitudinis vinculum dimissus (d).

(a) Vid. *Ab. KRANTZII Histor. Dan. Libr. I. p. 8.*

(b) Vid. *SAXON. GRAM, Libr. II. p. m. 21 & 22*, nec
non *PONTANI Histor. Dan. Libr. I. p. m. 15.* (c) Confr.

MEURSI lib. cit. p. m. 6; cui addas *ET PONTOPPIDANI*
lib. ac Rebus gestis Danorum extra Patriam Tom. III. p. m.

337, 338. (d) Vid. *PUFFENDORFII Histor. cit. Cap. IV.*
§. XI.

§. XXXVI.

MAsculam Sigurlami prolem in Svafurlamo de-
ficientem

ficientem nuper vidimus. Huic proinde stirpi natales suos non debet *YNGVARUS*, qui vel simul cum Waldemaro I. vel paulo post eum imperium tenuit Holmgardicum. An vero ipse ex Harvithi liberis fuerit, nondum satis exploratum habemus. Constat autem, quod Princeps hic illo tempore vixerit, quo *YNGVE FRET* ad gubernacula regni Svethici sedit, (a) atque ob potentiam & eximiam prudentiam sua ætate admodum celebris fuerit. Hoc Rege, *STURLOGUS*, fortissimus Heros, bellum intulit Bjarmiis, tantoque successu prælium cum illis commisit, ut exercitum ipsorum prostraverit, Regemque Rôndolfum interfecerit. His factis, in Hunnorum regionem profectus, pari felicitate Regem ipsorum, Hundolfum dictum, superavit (b). Deinde victrices copias in Holmgardiæ interiora deduxit, & in Regem Yngvarum, Aldejoburgi sedentem, impetum fecit, quem post triduum, eandemque gravissimam, pugnam superatum occidit (c). Post hæc Yngvari filiam, *INGEBORGEM*, Principem venustissimam, *FRADMARO* (d), fidissimo comiti, in matrimonium collocavit, ipsique integrum soceri regnum restituit. Fradmarus autem imperio admotus, non tam de eodem amplificando, quam potius de eo post tot calamitates rite constituendo fuit sollicitus; quem in finem prudentissimos per totum regnum viros convocavit, sicque concilium Aldejoburgi instituit (e). Circa hoc fere tempus floruit etiam *BIARTMARS*, Comes Aldejoburgensis, qui tanta gavifus fuit potentia & auctoritate, ut nihil ipsi præter

præter regium nomen defuisse videatur. Filia illi, eaque suboles unica, nomine *SVAVA* fuit, virgo speciosæ admodum formæ & magni simul animi. Hanc in matrimonium obtinuit *ANGANTYRUS*, Andgrimi supra memorati major natu filius, qui ex ipsa suscepit inclytam illam viraginem *HERFORAM*, quam ob intrepida & plane mascula facta magnopere extollunt vetusta monumenta (f).

(a) Quin Yngvarus hic æqualis fuerit Sturlogo, nemo sobrius dubitat. Sturlogum autem fuisse Sveciæ Regis, *Yngve Freji* dicti, qui Othini II. nepos erat, Marchionem ex *Historia Sturlogi* dilucide ostendi potest; unde porro ætas Yngvari nostri facile colligitur. Consule tamen de eadem *BJOERNERI libr. de Gotlandheimia p. m. 79.* (b) Vid. *Sturlogi, Histor. p. m. 55 & 56.* atque *TORFÆI Histor. Norveg. P. 1. p. m. 202.* (c) Vid. *Sturlogi Histor. p. m. 72.* (d) Ab hoc *Fradmaro* distingvendus omnino est pirata quidam ejusdem nominis, qui cum Catillo Hængo grave habuit certamen, a quo autem tandem interfectus fuit, vid. *TORFÆI libr. cit. p. m. 321 & 322.* Hujus enim *Fradmari* ætas incidit in seculum VII. (e) Confr. *Sturl. Histor. p. m. 74.* (f) Vid. *Hervar. Histor. p. m. 66 & seqq.*

§. XXXVII.

Ex dilectissima conjugè multos & inclytos filios suscepisse dicitur *Fradmarus* (a). Quamvis vero nec nomina, nedum res gestas horum expiscari potuerimus; a veri tamen specie non abhorret, ipsos minus fidam cum Svecis coluisse amicitiam; quod ex bellis, sub horum imperio inter utramque gentem gestis, facile colligi potest. Vindictam

dictam autem calamitatum, quas ab Holmgardis iterum iterumque passi fuerunt, aliquamdiu distulerunt Sveci, finitimarum scilicet gentium incurſionibus quotannis fere diſtricti; eandem vero prorsus omittere non permisit genius istorum temporum, quibus bella a parentibus coepta filii non degeneres persequi tenebantur. Moti igitur Nostri memoria tam dictarum vexationum, quam inprimis suppetiarum, quas Frothoni, Danorum Regi, Gothiam immaniter diripienti, nuper submiserant Holmgardi (b), ductu Principis *HALVARDI HOTHENBROTI* naves, numerosis copiis instructas, in terras orientales solvunt. Adventantibus occurrunt quidem Holmgardi, sed praelio victi salutem fuga quaesiverunt. Deinde Halvardus arma victricia undique circumtulit, nec prius bellum composuit, quam Fennones, Sembos, Estones, Curlandos, aliosque Gardariciae populos subactos, consveta tributa sibi pendere coegisset (c). Enimvero Holmgardi in officio non diu manserunt; sed sequenti tempore, quando Gothiae Princeps *HOTHHERUS*, vario cum Danis Marte pugnasset, confestim nova moliri coeperunt. At hoc non impune tulerunt: finito enim cum Danis bello & compositis utcumque in Patria rebus, Hotherus contumaces strenue quidem impugnavit; ad postremum autem multis confossus vulneribus, ingentique hostium primariorum jam occisorum cumulo obrutus, fortem exhalavit animam (d). Ut autem ex flamma novae flammæ continuo nascuntur; ita

ex bellis bella non raro seruntur. Patris igitur cædes filium ac successorem *RODERICUM SLINGEBAND* in masculam ultionem extemplo incitavit. Primum enim bellum adversus Holmgardos movit ingenuus hic Princeps; quod tanto armorum successu gessit, ut hostes, propter recentem victoriam adhuc triumphantes, superaverit; indeque progressus Curlandos etjam ac Venedos ita domuerit, ut annua ipsi tributa postmodum pependerit (e).

(a) Vid. *Hist. Starlogi* p. m. 75. (b) vid. *LOCCEII Histor. Svecan. libr. 1. p. m. 13.* (c) vid. *MESSENI Scand. Illustr. Tom. 1. p. m. 12. Analeth. Libr. 1. p. m. 28.* nec non *HWITFELDI libr. de Rebus gestis Regum Danorum.* (d) confr. *LOCCEII Libr. cit. p. m. 16* (e) vid. *MESSENI Libr. cit. p. m. 14.* atque *LOCCEII Histor. p. m. 17.*

§. XXXVIII.

HActenus vidimus, quid in Holmgardia sub imperio posterorum Fradmari egerint nostri Principes; postulat itaque instituti ratio, ut ostendamus, Reges Upsalienses hoc tempore haud segniores fuisse in suis juribus vindicandis. Quamvis enim mentionem Regis cujusdam Holmgardici, hoc ævo florentis, nullibi injectam reperiamus; filium tamen narrationis de fati Holmgardiæ propterea abrumpere nolumus. Interjecto igitur tempore Svethiæ Rex *SVEGDURUS* desperans, se magnam Holmgardorum pugnandi ferociam satis posse reprimere, eandem in alias gentes convertere prudenter satagit. Quippe præclaris, ut videtur,

tur, MæsoGetharum facinoribus incitatus (a), densam virorum nubem, specie vindicandæ injuriæ Othino II. quondam illatæ, e Patria movit; cum quibus in Holmgardiam delatus, hujus cives in societatem belli, contra populos ad Tanaim habitantes gerendi, facile perduxit (b). Difficile enim non fuit perſuadere hanc expeditionem ſponte ſua deſiderantibus. Tam amplis vero adparatibus par ſucceſſus non reſpondit: a ſubdolis enim ſociis inſidiis circumventus, dum ſpe maxima amplificandi imperii nitebatur, occubuit. Indignam hanc cædem filius *VANLANDUS* ultus videtur (c). Deinde magna per terras orientales conſecuta eſt malacia. Creſcentibus vero interea viribus, crevit etjam bellorum gerendorum cupiditas. Profeſto Regis Svecorum, *DIGVII*, pacificum imperium meticuloſi animi ſignum haud ambiguum eſſe exiſtimarunt Holmgardi; quamobrem & Eſtones & Carelii, belli metu liberati, conſveta ipſi pendere tributa arroganter detrectarunt (d). Filium autem & ſucceſſorem reliquerat hic Rex, tanto magis a ſuis metuendum hoſtibus, quod inde a teneris cum Palladis tum Bellonæ etjam artibus ſe totum conſecraſſet. Primo itaque amicum, *Sparf* dictum (e) in Holmgardiam miſit, genium horum populorum exploraturum, & ſi fieri poſſet, immorigeros ad officium reducturum. Hoc autem a ferocibus Rid-Gothis ſeu Holmgardis interfecto, Dagus ipſe ingenti ſtipatus exercitu in Gardariam tranſiit, multaque cruenta quidem, ſed felicia

licia tamen cum hostibus prælia commisit; sicque gravissime in eos animadvertit. Tandem vero rebus fere omnibus ex arbitrio Victoris compositis, a servo quodam *Grami*, qui hujus seditionis fax & tuba fuerat, in pago *Worwa* dicto, ad flumen *Skjotanswad* telo subdole confossus occubuit (f). Hac tamen perfida cæde in pristinam libertatem sese vindicare non potuerunt Holmgardi. Partim enim ut acceptam a parente gloriam tueretur, partim etiam ut pietatem in defunctum ostenderet filius *AGNERUS* exercitum suum in orientem trajecit, ibique multa cum Fennonibus & Holmgardis habuit prælia, e quibus superior plerumque discessit (g). Magnis his cladibus adfecti & fatigati aliquamdiu quieverunt Holmgardi.

(a) Vid. *VILDI Observ. ad Histor. S. Puff. p. m. 122.*
 (b) vid. *HJALMI, & Orvar. ODDI Histor. cit. a PERINGO SKJÖLD in libr. Ättare. p. m. 9.* (c) vid. *VILDI libr. cit. p. m. 124.* (d) vid. *DALINI Histor. Svecan. Tom. 1. p. m. 355.* (e) *MESSENIUS libr. cit. p. m. 19.* illum recte vocat *corycaum*. (f) confr. *STURLONIDIS Heimskringla Tom. 1. p. m. 21.* (g) vid. *STURL. libr. cit. p. m. 22.*

§. XXXIX.

Nunc autem seriem Regum Holmgardicorum, caligine priorum temporum nimis interruptam, rursus adprehendere & aliquamdiu continuare datur. Hoc igitur ævo, ad quod res Holmgardorum modo perduximus, Gardariciæ præfuit *CLAVUS* seu *OLIMARUS* (a), non minus propter

potentiam, quam res gestas celebris. Hoc ad gubernacula regni sedente, Dani varias expeditiones trans mare Balticum susceperunt; quarum illa, quam *FROTHO III.* gessit, præcipua est censenda. Verum rem ab initio ordiamur. Memoratus Daniæ Rex, missis legatis, in matrimonium petiit *HANUNDAM*, Hunnorum Regis, *HUN* adpellati, filiam; ipsa autem procum hunc, opibus quidem valentem, sed rerum bellicarum gloria minus inclytum, diu averfata fuit. Tandem vero vel philtro vel alio modo arrogans consilium mutavit, atque in nuptias Frothonis, quas ambitiose ipse quæsierat, consensit. Verum fervidus hic amor, quo venustissimam Principem prosequebatur Daniæ Rex, tepescere primum, mox penitus refrigerari cœpit. Quamobrem paulo post adulatoribus assentiens, ipsam repudiatam Rollero, Duci cuidam Norvegiæ non ignobili, in matrimonium collocavit. Hanc contumelium ferre non potuit Hunnorum Princeps; quare, postquam sibi adjunxisset Olimarum, bellum omni nisu in Danos paravit. Tanta autem fuit horum Regum auctoritas, ut pluri mi per orientem Principes copias ipsis auxiliatrices sponte sua ferrent. Primum belli impetum excepit Olimarus; calliditate vero *ERICI*, Ducis Norvegici, qui Frothonis militiam sequebatur, Dani victoriam reportarunt, multique Reges, exceptis Olimaro & Dago, prælio ceciderunt. Tantum exercitus Hunnorum adhuc superfuit, ut si cum his reliquiis Danos fuissent aggressi, facilem reportassent

portassent palmam. Dum autem cunctantur, oritur fames, atque ex fame discordia; adeo ut in mutua viscera enses strinxerint diversæ nationes. His turbis quodammodo sedatis, Hunn pugnam cum Danis commisit, quam per septem dies continuavit; sed ab hostibus tandem victus & prostratus fuit. Bello confecto, occupatas terras inter captos Principes, qui ipsius partibus se adjunxerant, divisit Frotho. Olimarum itaque in pristinum regnum ea lege restituit, ut annua ipsi penderet tributa. Eodem tempore ac pari conditione *OENEVO* Conogardiam (Kuengardiam), nec non *DAGO* Hæstiam (Estoniam) regendas concessit (a). Ex hac expeditione occasionem sibi sumsisse videntur Holmgardi, in littoribus Danorum frequentia exercendi latrocinia. Inter ceteros, qui per mare Balticum classibus suis vagabantur, illudque infestum reddebant, maxime innotuit *ROTHO*, Archipirata Holmgardicus, qui in Daniam adpellens, multa ibi crudeliter gessit, ingentesque ex hoc regno egit prædas. Hunc Neptunium pugilem, speciosos sibi titulos arrogantem, atque novum sibi imperium in his oris constituentem, aggressus quidem fuit Fionix Rex *HANO*, verum gravi admodum clade ab ipso adfectus, tergum vertit & cum reliquiis copiarum domum se contulit. Hactenus Rothoni ex sententia omnia successerant, sed fortunæ facies paulo post mutata fuit. Regulis enim Danorum hoc flagellum vehementer metuentibus, Daniæ Rex *BORCHARUS* (b) Rotho-

Rothonem praelio superatum interemit quidem, sed & ipse, profundissimis vulneribus acceptis, in eodem campo animam exhalavit (c).

(a) *Chronicon ERICI POMERANI* p. m. 129 Edit. Elzev. hæc habet; *Contra hunc Frothonem venit Rex Hunnorum cum aliis 69. Regibus.* Et paucis interjectis; *Hos omnes occidit Frotho, pugnans cum iis in mari juxta Bleking.* Magnam in his praeliis factam fuisse hominum stragem nulli dubitamus, vera tamen longe majorem illam exhibere videntur Danici Scriptores, confr. *SAXON. GRAM. Libr. VI. p. m. 86 & seqq.* nec non *E. PONTOPIDANI libr. de R. G. D. Sc. Tom. III. p. m. 337 -- 346.* (b) Hunc *Borcharum* Patrem Haraldii Hildetandi fuisse, existimat *SAXO libr. cit. p. m. 128*; cui tamen opinioni nec circumstantiæ Chronologicæ nec Genealogicæ satis favent, ut ex inferius dicendis constabit. (c) Confr. *SAXON. libr. cit. p. m. 134 & 135.*

§. XL.

Postremis Regis Olimari diebus apte adeo annectitur ætas *HALFDANI*, Regis Holmgardiæ maxime quondam inclyti (a), ut si ex convenientia temporum ad genus concludere liceret, in istam facile inducerer opinionem, hunc illius filium fuisse. Cum enim Regi Upsaliensi *ALARICO*, Agneri filio, æqualis passim memoretur (b); dilucide constat, ætatem ejus in seculum III. fere incidere (c). Filiam habuit *OLOF* vel *ALOF* (d) appellatam, quam propter ingenuos mores impense dilexit. Principem hanc conjugem sibi expetivit *SAILLIUS KREID*, Vestro-Gothorum Regis *GOITHRI-*

Et filius major natus, atque **ROLFI**, fortissimi illius Herois, frater; verum propter pusillam staturam confestim repulsam tulit. Gravem hanc contumeliam ulturus Rolfus, classem instruxit, & copiis in Holmgardiam trajectis, adeo fortiter cum Haldano congressus est, ut hic ingentem acceperit cladem. Sicque vi & armis a debellato Principe extorsit Mavors Gothicus, quod astutia sua & blandimentis impetrare non potuit Catillus. Scilicet post tanta fulmina lectissimam hanc virginem thori sociam obtinuit ambitiosus procus (e). Sed alia etiam illati Holmgardis belli causa fuisse videtur. Paulo enim ante, quam hanc expeditionem susceperant Vestro-Gothi, caterva quædam Holmgardorum ductu & auspicio Reguli cujusdam, **SISARI** (f) dicti, qui Kjanugardiæ præfuit, in ipsam penetraverant Vestro-Gothiam, multaque ibi fortitudinis, plurima atrocitatis suæ reliquerant vestigia (g). Principe autem Kjanugardensi interfecto a robustissimo pugile Starckothero (h), reliqui ejus comites animum despondentes, gelidas confestim repetiverunt casas. Ut vero majores adhuc pœnas petulantia suæ luerent Holmgardi, idem Starckotherus, inita cum pirata Bemone societate, Gardariciam invasit, hostes sibi obvios prostravit, atque Regulum Holmgardiæ celebrem, **FLOCCUM**, superavit, magnis que sic onustus manubiis ad classem rediit. Ut hunc hostium impetum retardarent Holmgardi, tribulos quidem vel inusitati acuminis clavos per campos sparsisse feruntur; Gothi autem soleis ligneis ex consilio Starckotheri induti, horum acu-

teorum vim facile eluserunt (i). Ut vero Starckotherus domum pervenit, populi orientales defectio-
nem moliti sunt; quamobrem in Holmgardiam se
iterum contulit, atque Curlandos nec non alias bene
multas nationes ad officium redire vi & armis com-
pulsit (k). Interea cognovit, *VISINNUM*, pugilem
quendam, magnam in Holmgardia famam ob so-
lertiam pugnandi fuisse consecutum, nec non suis
flagitiis ingentem omnibus injecisse terrorem. Hunc
aggredi nemo fuit ausus, propterea quod magicas
artes adeo callere credebatur, ut solo conspectu a-
ciem optimorum gladiatorum obtunderet. Nihilo ta-
men minus Starckotherus rupem vel insulam, *Ana-
fiel* nuncupatam, quam sede & mansione comple-
xus fuerat Visinnus, petiit, atque gladiatorem hunc,
artis suæ beneficio spoliatum, oppressit (l). Nec
hoc loco est reticendum, quod in Holmgardia &
quidem, ut viderur, in aula vel Olimari vel etiam
Halfdani, filium *FRIDLEVUM* educandum reliquerit
Daniæ Rex Frotho III; quodque ibi in summa vi-
xerit dignitate, cum, defuncto patre, ad habendas re-
gni Daniæ capessendas fuit evocatus (m). Accidit
autem interea, dum hic Fridlevus in Holmgardia
commorabatur, ut amitinus ejusdem *HALFDANUS*, E-
rici filius, Gothiæ Princeps, continuis Norvegorum
incurtionibus pæne enervatus, copias auxiliatrices
ab Holmgardis peteret, easque sollicitatione & au-
toritate Fridlevi impetraret; quibus in Norvegiam
perductis, atque cum exercitu Gothorum conjun-
ctis, Halfdanus insignem reportavit victoriam (n).

Verum

Verum hæc grata rerum facies & inter utramque gentem amicitia paulo post mutata fuit. Bello enim inter Svecos & Holmgardos, nescio qua de causa, conflato, Dani occasionem sibi commode oblatam Regum Svecorum per has oras imperium minuendi haud negligendam censentes, ductu & auspicio Regis sui Haldani, Holmgardis suppetias tulerunt. Postquam autem æquo utranque Marte aliquamdiu inter se pugnassent, res tandem a prælio ad singulare certamen abiit; adeo ut *HILDIGERUS*, modo memorati Haldani frater, qui castra Regis Svecorum *INGVII*, Agneri filii (o), sequebatur, pugiles Holmgardorum ad pugnam provocaret, atque eorum septuaginta omnino solus e medio tolleret. Ad postremum vero cum frater Haldanus etiam sese ipsi offerret, pietatem fortitudini præferens, pugnam diu detrectavit. Demum aleam certaminis subiit: sed, forte quod pugnam vel prudenter vel acriter satis non cieret, ab Haldano graviter vulneratus occubuit. Quo facto, Rex Daniæ, neglectis palmis, quæ ipsum manere jam videbantur, ad tædas instituendas domum se contulit (p); bellumque inter Svecos & Holmgardos ita fuit compositum.

(a) *Sa ried Kongr fyrer Gardarike, er Haldan biet, han var witr Kongr oc winsfall.* h. e. eo tempore Gardariciæ præfuit Rex, Haldanus dictus, qui admodum sapiens & erga omnes facilis erat, vid. *GOTHRICI & Rolfs Histor.* p. m. 163. (b) vid. *cit. GOTHRICI & R. Histor. passim.* (c) vid. *VILDI observ. ad H. S. p. m. 146.* (d) *OLOF* vel *ALOF* haud infrequens fuit mulierum in Scandinavia nomen.

Etenim Nericiæ Regis *Olavi SKYGNE* filia *ALOF* dicebatur, vid. *STURLON. Heimskr. Tom. 1. p. m. 53.* Eodem quoque nomine insignita fuit Saxonæ Regis *Haki* filia, vid. *PERING-SKJÖLDI Ått. p. m. 67.* (e) vid. *cit. Gothrici & Rolf. Histor. p. m. 162, 163, 165, 198, 204.* (f) Hunc e numero Regulorum Holmgardicorum (*Smakongr & Fylkis-kongr*) fuisse jure optimo existimat *O. VERELIUS in Not. ad Gothr. & Rolf. Histor. p. m. 32.* (g) *En Vikar kom opp i Væni, tba kom thar i moti bonom kongr, så er Sifar hiet; han var Austan ur kienugardi ok var Kappi mikell ok basdi lid mikid.* h. e. Quando Vikar ad lacum Vænerum pervenerat, occurrit ipsi Rex, Sifar dictus, e Kiænugardia profectus, vir fortis & multis stipatus copiis, vid. *Gothrici & R. Hist. p. m. 26.* Hunc Vikarum, Norvegiæ regulum, qui spoliatum in Vestro-Gothiam venerat, comitabatur quidem *Starckotherus*, postea vero ipsum suspendit, vid. *DALINI Hist. Spec. Tom. 1. p. m. 360 in not.* (h) Hic pugil magno etiam adjumento fuit *FROTHONI IV.* Daniæ Regi, vid. *PONTOPPIDANI libr. cit. Tom. III. p. m. 346.* (i) vid. *SAXON. GRAM. libr. VI. p. m. 104,* cui addas *BROLINE libr. de Diis Tutelaribus p. m. 32.* (k) confr. *SAXON. libr. cit. p. m. 105.* (l) vid. *PONTOPPIDANI libr. cit. p. m. 347,* aliosque ab ipso nominatos Auctores. (m) Confr. *SAXON. libr. cit. p. m. 96.* (n) Vid. *MESSENI libr. cit. p. m. 16.* (o) vid. *DALINI libr. cit. p. m. 364.* (p) vid. *SAXON. libr. VII. p. m. 135 --- 137;* nec non *MESSENI libr. cit. p. m. 20 & 21.*

§. XLI.

Post obitum Halfdani invenimus *HROLAUGERUM* ad gubernacula regni Holmgardici sedentem; qui proinde, si quid conjectando adsequar, vel il-
lius

lius fuit filius, vel saltem propinqua cognatione ei junctus. Hic suæ ætatis Principum facile potentissimus erat; quippe & multæ & vastæ ipsi paruerunt regiones (a). In annalibus tamen nostris magis propter liberos, quam res fortiter & feliciter gestas passim celebratur. Tenendum igitur est, quod ex conjuge sua, *HERBORGE*, filium *HERLAUGERUM* nec non filiam *HERGERDEM* suscepit. Illum educandum adoptavit Rid-Gothiæ Princeps *HEIDREKERUS* (b), Regis Glæsisvallensis *HAUFUDI* ex animosa Hervora filius. Post hæc cum in aula Aldejoburgensi forte degeret Heidrekerus, &, nescio 'quo fine, simularet, ingenuum alumnum a se inter venandum esse occisum, Hrolaugerus, qui ipsius crudelitatem sibi probe perspectam habebat, non dubitavit, quin vera narrarentur; quo factum est, ut pristinæ inter Reges Holmgardiæ & Rid-Gothiæ inimicitia protinus recruduerint, parumque abfuerit, quin frivolum hoc inventum Heidrekeri capite constitisset. Confestim enim captus, manibus post tergum revinctis, in procera arbore suspensus fuisset, nisi a Rid-Gothicis turmis, oportune admodum accurrentibus, ex præsentissimo hoc periculo servatus esset. Commissum quidem fuit hac occasione breve quoddam certamen inter amborum Principum milites; Holmgardis autem extemplo domum sese conferentibus, Rid-Gothi superiores acie excesserunt. Deinde Heidrekerus, navibus conscensis, littora Gardariciæ latrociniis aliquamdiu reddidit infesta. Procerum tamen conciliatione amicitia inter exacerbatos

Principes his conditionibus denuo fuit sancita, ut Heidrekerus Holmgardiæ Regis filiam, Hergerdem, thori sociam, & insuper dotis loco partem quandam Venediæ seu Finlandiæ obtineret (c). His parentibus natales suos debet altera HERVORA, quæ in prælio contra Hunnos, dum acerrime pugnavit, telo confossa, virgineam exhalavit animam (d). Qualia Herlaugerus postmodum sit expertus fata, an ad imperium Holmgardicum, Patre defuncto, pervenerit, vel illustribus inclaruerit factis, expiscari non potuimus; cum de his rebus altum sit apud Historicos silentium. Denique notandum est, quod hoc circiter tempore Mæso-Getharum Rex HERMANRICUS, felicibus, ut videtur, priorum Regum Svethicorum in oriente expeditionibus incitatus, plurimis undique collectis copiis, Holmgardicas provincias aggredi & immaniter spoliare cœperit, adeo ut Estonæ, multique insuper maris Baltici accolæ fasces imperii victorioso, huic Principi submittere fuerint coacti (e).

(a) *Han var thá rikastur Kongur oc vidlendastur*, hoc est, Rex admodum dives fuit, cui multæ terræ fuerunt subiectæ, vid. *Hervar. Histor. Cap. XLII. p. m. 152.* (b) Principem hunc cum Alarico, Svethiæ Rege, male confundunt SAXO & STEPHANUS. (c) vid. *Hervar. Histor. p. m. 132 & seqq.* (d) vid. *cit. Hervar. Histor. Cap. XIX. p. m. 172.* (e) vid. *JORNANDIS libr. de Reb. Get. Cap. 23 & 24.*

§. XLII.

SEculo quinto tot fuerunt gentium arma quaqua-
ver

versum circumferentium partim emigrationes partim etiam expeditiones, ut turbulenta hæcæ tempora considerantibus tota ferme Europa in continuo, eodemque maxime æstuante, fervore constituta videatur. Horrendis autem his Bellonæ sævientis motibus ac fragoribus Musas quoque adeo obstupefactas & attonitas deprehendimus, ut sua quasi oblitæ pensa, latebras tantum, quibus tuto delitescerent, circumspexerint. Quamobrem ex ingenti casuum memorabilium, qui hoc seculo contigerunt, copia, vix paucos quosdam ad seros transmiserunt nepotes. Densa hæc ignorantiae caligo, quæ Holmgardicas etiam adflixit regiones, facit, ut statum earundem difficulter detegere queamus. Novimus tamen, quod pars Hunnorum, ad Pontum Euxinum commorantium, latius latiusque per Europam suam extenderit imperium, atque dum Gothi, Alani, nec non aliæ gentes immanibus inter se committebantur bellis, provincias quasdam Holmgardiæ meridionales occupaverit (a). Inter Reges autem Holmgardiæ, qui hoc seculo floruerunt, solus nobis innotuit *VISIMARRUS* (b). Hoc ad clavum imperii sedente, bellum exortum fuit inter Svethiæ Regem *OTHARUM VENDILKRAKI* & Daniæ Regulum *SIVARDUM* (c), ac in eo Holmgardi a partibus Sveonum steterunt. Deinde, cum Dani in prælio succubuissent, Holmgardi Sivardum, in Jutiam profugum, insequuntur, ac post variam belli fortunam ipsum superant. Tum integram Jutiam in suam redigunt potestatem, arque *JARMERICUM*, Sivardi filium, obsidis loco in Gardariciam

dariciam secum abducunt. Hunc autem Principem pro generis dignitate liberaliter educando atque amplissimis honoribus præficiendo, Visimarum anguem, aut si quid angue pejus detur, in proprio aluit sinu. Magis enim vindicta calamitatum Patriæ illatarum, quam acceptis beneficiis motus, ut adolevit, ipsum Visimarum subdole laceffivit, adeo ut, subditis domicilio flammis, illum omnesque ejus convivas, epulis & poculis hilarius ac securius, quam par fuit, indulgentes, triste involverit incendio. Nec contentus hanc peregrisse ultionem, in imbellem quoque sexum sævire cœpit, Regisque Gardariciæ conjugem jugulandam curavit. Tandem in Jutiam se conferens, non solum Patriam Holmgardorum potentiæ exemit, verum etjam parti Gardariciæ sibi subjectæ gravissima imposuit tributa (d).

(a) His occupatis, Hunnorum & Gepidarum Duces *Huldinus* & *Sarus* Romanis contra *Radagaisum*, Gothorum immanissimum, auxilia tulisse, perhibentur, vid. *REUTENFELSI libr. cit. p. m. 32.* (b) Hoc nomen Gothicum est, descendens a *Visir* Præfecto & *Mar* equo; unde *Visimar* denotat Præfectum equitatus. (c) Hunc e familia *Skjoldensi*, ex qua Reges Supremi in Dania olim creabantur, non fuisse, recte observat *TORÆUS in Ser. Reg. Dan. p. m. 325.* (d) Confr. *MESSENI Scand. Illustr. Tom. 1. p. m. 23, 24, 45 & 46.*

